gemeente Staphorst

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 22-06-21
Agendapunt:
Kenmerk: ADV/21 - 15440
Zaaknr: Z28460
Datum voorstel: 01-06-21
Portefeuillehouder: Wethouder mr. A. Mussche
Informant: dhr. W. Dijk

Onderwerp: Definitieve RES 1.0

Voorstel

1. De RES 1.0 van West Overijssel vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de aanbiedingsbrief van de beide co-voorzitters van de stuurgroep RES West Overijssel

Inleiding

Op 10 december 2019 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de Startnota RES West-Overijssel. Hierin is het proces vastgelegd voor deelname aan de Regionale Energiestrategie West-Overijssel. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de RES West-Overijssel opgebouwd wordt vanuit de bestaande plannen en ambities van de gemeenten en dat deze leiden tot een regionale strategie met een bod op de opwekking van duurzame elektriciteit en een Regionale Structuur Warmte. In de concept-RES 'Naar een opgewekt West-Overijssel' zijn deze elementen opgenomen. De concept-RES is door uw Raad op 12 mei 2020 opiniërend behandeld.

De opdracht vanuit het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NPRES) is om op basis van de concept-RES, voor 1 juli 2021, een RES 1.0 vast te stellen. Op verzoek van de werkgroep Raden, Staten en Algemeen Besturen (RSAB) heeft het bestuurlijk platform op 20 januari jl. besloten om het besluitvormingsproces voor de RES 1.0 in twee fasen te organiseren. Eerst is op 13 en 20 april j.l. een Hoofdlijnenakkoord aan uw raad voorgelegd. Hierbij zijn motie 92 (aftoppen zon op dak) en motie 94 (zorgvuldig omgaan met de zonneladder) aangenomen. Vervolgens wordt in een tweede fase de definitieve RES 1.0 ter besluitvorming aan de Raden en Staten voorgelegd. Dit voorstel gaat over deze tweede fase van het besluitvormingsproces. Aan uw Raad wordt gevraagd om de definitieve RES 1.0. vast te stellen en Kennis te nemen van de aanbiedingsbrief van de beide co-voorzitters van de stuurgroep RES West Overijssel.

Waarom is er niets opgenomen over kernenergie?
In de RES wordt niet gesproken over kernenergie. Dat komt omdat het tijdspad voor de RES tot 2030 loopt. Dit hangt weer samen met de doelstelling uit het klimaatakkoord dat in 2030, 70% van de elektriciteit uit hernieuwbare bronnen komt. In de periode t/m 2030 lukt het niet om nieuwe kerncentrales operationeel te krijgen.

Betekent de doelstelling voor 60% wind en 40% zon, dat wij meer windmolens moeten bouwen?
In de RES is opgenomen dat we de doelstelling niet één op één vertalen naar elke gemeente, maar dat het een gezamenlijke doelstelling is waar elke gemeente haar bijdrage aan levert. Hoe die puzzel precies gaat uitpakken, is nu nog niet helemaal duidelijk. In het raadsvoorstel is daarover uitgelegd dat we per Hs/Ms station moeten kijken naar een goede verdeling. Staphorst wordt door drie van deze stations bediend. Hessenweg, Zwartsluis en Meppel. De verdeling van zon en wind per Hs/Ms station kan pas gemaakt worden als alle gemeenten zoekgebieden hebben aangewezen. Dat gebeurt in de RES 2.0. Tot die tijd zullen we in subregionaal verband gaan zoeken naar de meest optimale afweging tussen de vier hoekpunten: bijdrage aan de energietransitie, ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijke acceptatie en maatschappelijke kostenefficiency.

Wat betekent subregionale samenwerking voor onze lokale autonomie?
We zien voor ons dat we op subregionaal niveau een afweging maken over de vier hoekpunten. Dit doen we in eerste instantie ambtelijk. Met de uitkomsten van deze ambtelijke gesprekken kunnen we de bestuurlijke afwegingen als het ware voeden. Stel bijvoorbeeld dat gemeenten A en B allebei een zoekgebied hebben dat dicht bij elkaar in de buurt ligt. Daar zou dan bijvoorbeeld de suggestie uit kunnen komen om beide projecten te clusteren, of er een één inspraaktraject voor te organiseren. Kortom: We gaan inhoudelijk samenwerken, maar de autonomie blijft bij de individuele besturen liggen. Bij de samenwerking houden we oog voor lopende processen en reeds gemaakte afspraken. Het is dus niet zo dat we alles helemaal overnieuw gaan doen.

Komt er nu helemaal geen zon op erven?
Met het vaststellen van de RES, stelt uw raad geen kaders vast over wat wel en niet is toegestaan in Staphorst. Dat kunt u doen in het proces over het uitnodigingskader grootschalige energie opwek.

LTO heeft de brief van de adviesraad niet ondertekend omdat zij strikte toepassing van de zonne-ladder noodzakelijk vinden. Hoe gaat Staphorst daar mee om?
In Staphorst hebben we de provinciale zonne-ladder nog niet toegepast. Dat komt omdat in het coalitieakkoord is vastgelegd dat dakgebonden installaties de voorkeur krijgen boven grondgebonden installaties. Ook onderschrijven we dat het primaat bij dubbelgebruik van functies moet liggen. Bij het uitnodigingskader grootschalige opwek kan de raad definitieve keuzes maken over hoe we omgaan met zon op grond. In ons lokale RES bod zijn in elk geval geen nieuwe zonneparken op landbouwgrond opgenomen.

De zes doelstellingen:

1. Het bod van de RES West-Overijssel voor duurzame opwek van elektriciteit in 2030 bedraagt1,826TWh waarbij we streven naar een verhouding van 60% opwek door windenergie en 40% door zon-op-veld.
2. Zoekgebieden hebben we vastgelegd of leggen we uiterlijk bestuurlijk vast bij de RES 2.0 zodat we een goede verdeling naar HSMS stations kunnen creëren
3. Op lokaal en subregionaal niveau gaan we de ruimtelijke potentie in de regio verder uitwerken op basis van de ontwerpprincipes uit de concept-RES. Bij de RES 2.0 maken we de balans op.
4. De maatschappelijke kosten van het netwerk gaan we beperken door de 'knoppen' te hanteren voor meer wind, grotere clusters en redelijke afstanden tot aansluitpunten
5. Voor de realisatie van windmolens en grootschalige zonneparken streven we naar een gebiedsgerichte en grensontkennende aanpak.
6. We stellen ons ten doel om minimaal 50% lokaal eigendom in de opwek door wind en grootschalig zon-op-veld te realiseren.

Om deze doelen te behalen hebben we ook de volgende afspraken gemaakt:

1 We versterken de subregionale samenwerking van gemeenten in de regio
2 We continueren de regionale participatie met maatschappelijke organisaties naar de RES 2.0.
3 We gaan aan de slag met groen gas, geothermie, lokale waterstof, aquathermie en de duurzaamheidsladder in de Regionale Structuur Warmte (RSW). Hierbij monitoren we de stappen die gemeenten zetten op energiebesparing.
4 We voeren gezamenlijk een Omgevingseffectrapportage (OER) uit opgebouwd vanuit de subregio's.
5 We gaan onze samenwerking verder vormgeven op basis van het organisatiemodel "opgavegericht werken"
6 We zetten ons gezamenlijk in voor een lobby op betaalbaarheid en governance op het gebied van warmte en haalbaarheid zon-op-dak.

Beleid- en regelgeving

- Klimaatakkoord
- Startnota RES West Overijssel

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen

Financiën

Vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord heeft geen directe financiële consequenties. De uitvoering van de energietransitie natuurlijk wel. Hier is recent door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een advies over uitgebracht. Het budget voor de RES-organisatie is beschikbaar voor de doorontwikkeling naar de RES 1.0 tot eind 2021. Mogelijk kan hier vanuit het NPRES nog een kleine aanvulling op plaatsvinden. Over de financiering van de ontwikkeling van de RES 2.0 en verder (2022-2025) zal door het nieuwe kabinet besluitvorming plaatsvinden.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

1. Regionale Energie Strategie West Overijssel (bijlage 1)
2. Bouwstenen RES West Overijssel (bijlage 2a t/m 2e)
3. Overzicht moties en amendementen (bijlage 3)
4. Aanbiedingsbrief co-voorzitters stuurgroep RES West Overijssel (bijlage 4)
5. Overzicht adviezen maatschappelijke organisaties (bijlage 5)

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.

